

ANALIZA SPORTSKIH AKTIVNOSTI STUDENATA U ORGANIZACIJI SOFA

Ardan Bakiu¹, Borisav Marković², Milovan Mitić¹

¹Fakultet za menadžment u sportu, Alfa BK Univerzitet

²SOFA

Apstrakt

U radu će biti predstavljena analiza sportskih aktivnosti studenata u organizaciji SOFA (Studentske i omladinske fizičke aktivnosti), samim tim predmet rada, sa jedne strane ima za cilj da istakne razlog ne/bavljenja sportom, dok, s druge strane, jasno ukazuje na problem sa kojim se suočava SOFA pri animiranju i pružanju svih vidova aktivnosti i rekreacije mladom naraštaju u Srbiji. Na osnovu pomenute analize u radu došli smo do rezultata koji nam jasno ukazuju da nedostatak finansijskih sredstava značajno utiče na sportsku (ne)aktivnost studenata, ali i do rezultata koji nam daju sasvim drugačiju sliku.

Nedostatak samomotivacije, bez obzira što organizacije poput SOFA-e nude besplatne sportske aktivnosti, se postavlja kao jedan od ključnih razloga studentske sportske i rekreativne neaktivnosti. Prelazak iz jednog podsistema u drugi (konkretno iz srednje škole na fakultet) predstavlja veliku promenu, a samim tim problem za buduće studente. Sama činjenica da studenti više nemaju časove fizičkog vaspitanja, ukazuje na značajno smanjivanje upražnjavanja sportskih aktivnosti studenata, što dovodi do posledice vođenja nezdravog života, zdravstvenih problema i uticaja nepoželjnih faktora koji su sve više eksponirani u društvu.

Svesni studentskih obaveza, koje, svakako, da limitiraju mogućnost da se studenti bave sportom, kao i cene koje nude sportski objekti, u ovom radu, jasno smo naznačili probleme sa kojima se susreću mladi u Srbiji. Iz navedenih razloga, kao mogućnost na osnovu koje se može prevazići i ne tako povoljna situacija za studente, u Srbiji je formirana organizacija SOFA, koja studentima nudi besplatne sportske i rekreativne aktivnosti.

Ključne reči: studenti, sport, SOFA

Uvod

U današnje vreme bavljenje fizičkom aktivnošću predstavlja životni stil savremenog čoveka. Potreba za bavljenjem sportom postoji, pre svega zbog unapređenja telesnog zdravlja, rekreacije, druženja i relaksacije.

Bavljenje sportom u Srbiji ima izuzetno dugu tradiciju. Još u prvoj polovini XV veka organizovana su takmičenja u viteškim veštinama, a od kraja XIX veka ustanovljena su i sokolska društva u okviru kojih je organizovan intenzivan sportski život. Međutim, danas i u poslednjih nekoliko godina u Republici Srbiji, budući studenti se nakon završetka srednje škole i prelaskom na fakultete suočavaju sa problemom nedovoljnog bavljenja sportom. Jedan od najvećih problema kojem je studentski sport izložen je samoinicijativnost studenata, a ono što je verovatno dodatno doprinelo tome je i činjenica da je 1998. godine fizičko vaspitanje ukinuto na fakultetima Univerziteta u Beogradu. Najveći problem studentskog sporta je taj što su studenti prepušteni sami sebi, odnosno ko želi da se bavi sportom može to učiniti u sopstvenoj organizaciji.

Osnivanjem organizacije SOFA (Studentske i omladinske fizičke aktivnosti) Država je pokušala i pokušava da reši problem sa kojim se danas susreće omladina, da im omogući i olakša rekreativno bavljenje sportom.

SOFA organizacija

Sport obuhvata sve vrste fizičkih aktivnosti koje, bilo da se upražnjavaju pojedinačno ili organizovano, imaju za cilj da, pre svega, unaprede fizičku kondiciju i mentalno zdravlje čoveka, pre svega, ali i da doprinesu socijalizaciji ljudi i razvijanju takmičarskog duha (Šurbatović, 2014, str 179).

U Srbiji već 20 godina ne postoje časovi fizičkog vaspitanja na univerzitetima, odnosno na fakultetima. Univerzitetski sport u Srbiji postoji kroz pripreme za takmičenja i sama takmičenja, međutim univerzitetski sport nije dostupan svim studentima već samo onima koji se takmiče. U Srbiji postoje razni studentski turniri i lige, ali nažalost mediji tim događajima ne posvećuju dovoljno pažnje.

Shvatajući ulogu i značaj sporta u zajednici, tadašnja Vlada Republike Srbije donela je strategiju razvoja sporta za period od 2009 do 2013. godine u kojoj se rekreativnom sportu posvećuje posebna pažnja. Afirmacija pozitivnih vrednosti i novog životnog stila najbolji je vid edukacije mladih naraštaja i prevencije pojave sve izraženijih opasnosti u smislu deformiteta i negativnosti svih vrsta, koja prete razvoju savremenog društva. (Šurbatović, 2014, str 181,183).

Savet Evrope u svom dokumentu iz 1992. godine *European Sports Charter*, navodi da sport nije samo takmičenje, već mnogo više od toga. Sport je masovna pojava koja sve više utiče na ponašanje i način života velikog broja ljudi (Šurbatović, 2014, str 179). Razvijene zemlje, preko svojih tržišnih privreda, jasno su uočile značaj rekreativnog sporta, za poboljšanje funkcionalnih sposobnosti i veće produktivnosti nacije. Misija sporta nije orijentisana samo na pojedinca ili grupu ljudi, već i na zadovoljenje opštih društvenih potreba, koje su u interesu društva odnosno države kao društvenog instrumenta (Veselinović, 2012, str 103). Time sport mora biti svakako uz obrazovanje, zdravstvo i kulturu primarna stvar svake države. Zbog toga sport i univerzitetski sport mora biti deo javnog interesa, koji će se reafirmisati preko školskih, opštinskih i gradskih takmičenja (Marjanović, 2011, str 96.).

U Republici Srbiji svakako postoji problematika za razvoj univerzitetskog sporta i većina studenata nije u stanju da se bavi sportom, pogotovo kada se prelazi iz jednog podsistema u drugi (iz srednje škole na fakultet). Ministarstvo omladine i sporta je pokušalo da reši problem kroz jednu mladu studentsku organizaciju koja daje šansu i mogućnost za bavljenje sportom, a to je organizacija SOFA (Studentske i omladinske fizičke aktivnosti). Svrha postojanja ovog udruženja je da doprinosi razvoju, afirmaciji, promociji sporta i fizičkih aktivnosti, kao i potrebu za rekreativnim bavljenjem sportom, prvenstveno omladine uzrasta od 18 do 25 godina. Ova organizacija (podržana o strane Ministarstva omladine i sporta Republike Srbije) u ponudi ima više različitih sportskih i rekreativnih aktivnosti (teretana, bazen, joga, veslanje, plivanje, basket, odbojka...).

U vremenu kada postoji veliki uticaj neaktivnog života i socijalnih mreža, ova organizacija pokušava da oživi tj. da pokrene studente da se više bave rekreacijom i sportom, pre svega zbog zdravlja, jer je to osnovni motiv i želja svakog čoveka. Zalaganje ove organizacije je osmišljeno tako da su javni sportski objekti besplatni za studente u nepopularnim terminima. Trenutno sedište organizacije SOFA se nalazi u Beogradu, gde ima i najviše aktivnosti, mada je svoja zalaganja imala u Novom Sadu, Kragujevcu i Nišu. Sam program je osmišljen da istovremeno rešava više problema. Pre svega omogućava se studentima besplatan sport i rekreacija, mladim stručnjacima u oblasti sporta se daje šansa da iskažu svoj potencijal i takođe ono što je možda najbitnije, studentima koji izučavaju sportski menadžment pruža se šansa da steknu iskustvo kroz praksu.

U periodu od 23. do 25. oktobra 2015. godine, ova organizacija je organizovala turnir za studente i omladinu iz Beograda, Novog Sada, Kragujevca i Niša. Svrha turnira je bila da se omladina iz pomenutih gradova upozna sa ovom organizacijom radi ostvarivanja interakcije i saradnje.

Na turniru su bile zastupljene četiri sportske discipline

(preuzeto <http://open.sofa.rs/>):

- Futsal (5 na 5, muške ekipe)
- Basket (3 na 3, muške i ženske ekipe)
- Odbojka (6 na 6, muške i ženske ekipe)
- Stoni tenis (1 na 1 mešovito)“

Shodno tome, tokom trajanja turnira, napravljena je anketa sa ciljem da se dođe do podataka iz kojih razloga studenti dolaze, odnosno, koriste sportske objekte u predviđenim terminima. Evaluacijom ove ankete izdvojene su određene sugestije studenata, koje će pomoći da se SOFA unapredi kao organizacija.

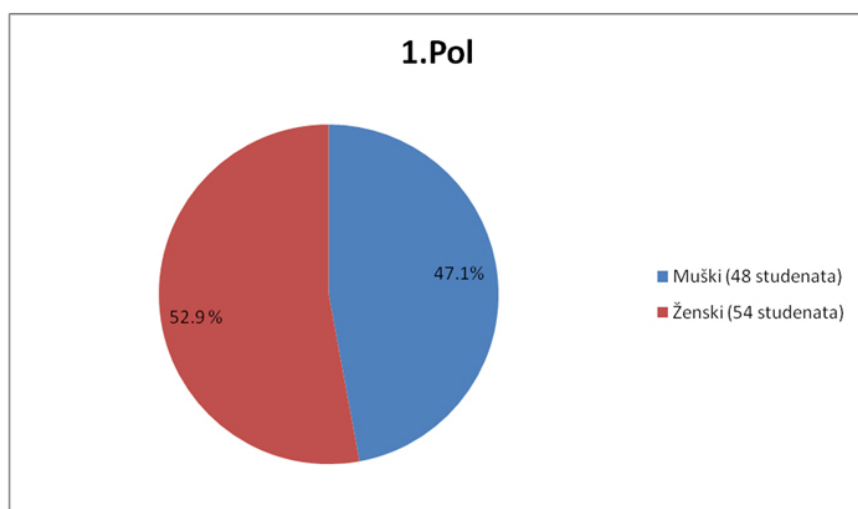
Metode istraživanja

Prikupljanjem numeričkih podataka, principom zaokruživanja ponuđenih odgovora, dobijen je uzorak ispitanika. Pored registrovanih studenata tj. redovnih članova organizacije SOFA (www.sofa.rs), učešće u anketi su imali i studenti van ovog sistema.

Rezultati

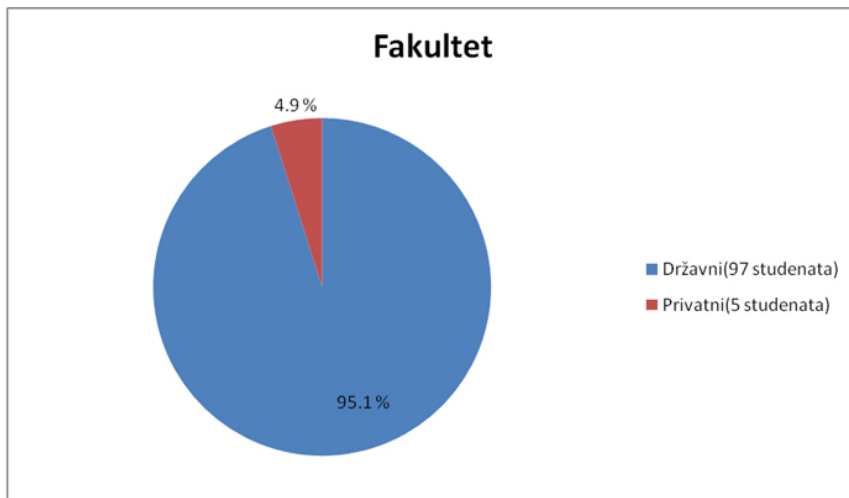
Anketa sadrži 11 pitanja, broj uzoraka ispitanika iznosi 102 registrovana studenta.

1.

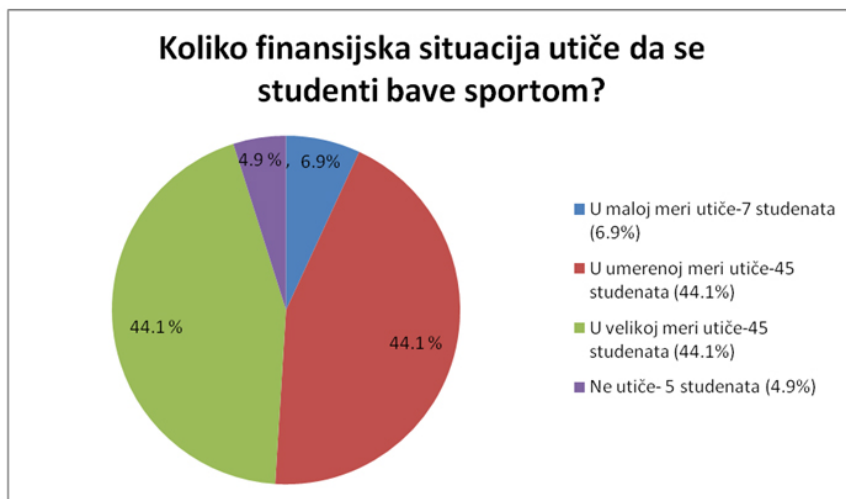
Od 102 ispitanika studenta u anketi, odgovore na 11 pitanja je dalo 48 muškarca i 54 žene.

2.

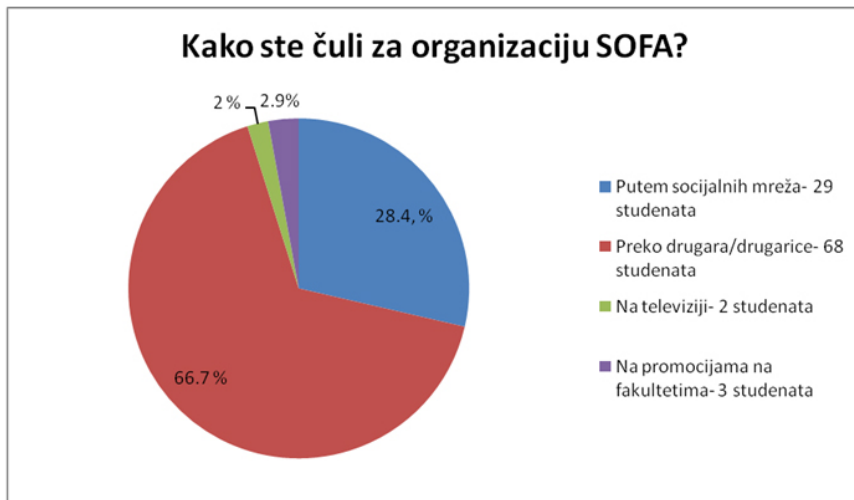
Anketirani su studenti državnih i privatnih Fakulteta. S tim što je mnogo veći broj studenata sa državnih, 97 studenata, a sa privatnih svega 5 studenta.

3.

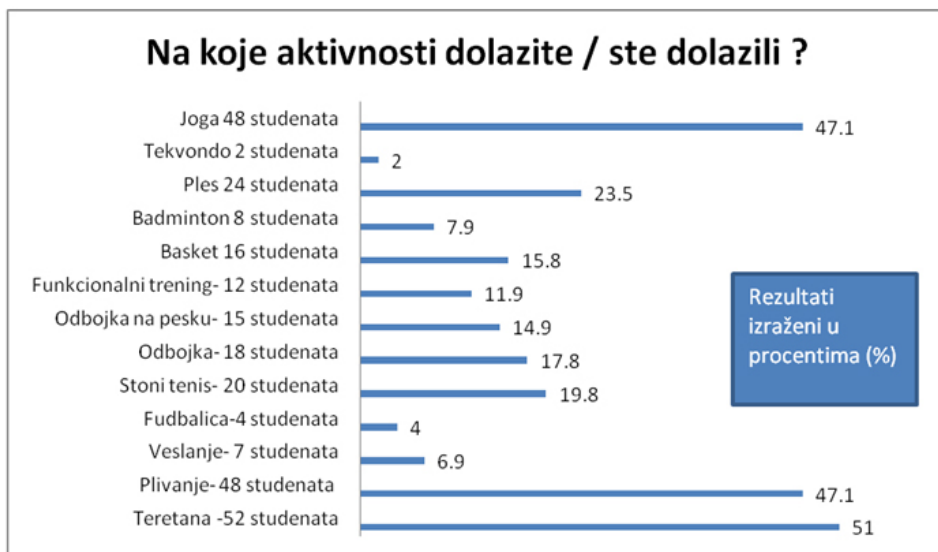
Na pitanje “Koliko finansijska situacija utiče da se studenti bave sportom”? Iđentičan broj studenata, taĉnije njih 45, što ĉini, 44,1% od ukupnog broja ispitanika smatra da utiĉe u velikoj, odnosno, umerenoj meri. Svega 7 studenata ili 6,9% je mišljenja da u maloj meri utiĉe dok samo 5 studenata, odnosno, 4,9% misli da finansijska situacija ne utiĉe na bavljenje sportom.

4.

Na pitanje “Kako ste čuli za organizaciju SOFA“? Najveći broj studenata, njih 68, odnosno 66,7% procenata je dalo odgovor da su čuli od druga/dругarice ili kolege studenta. Njih 29, odnosno 28, 4% je dalo odgovor da su saznali preko društvenih mreža. Svega 3 studenta, odnosno 2, 9% je čulo na svojim fakultetima, a najmanje njih, svega 2 studenta, odnosno, 2% je čulo preko elektronskih medija, odnosno televizije.

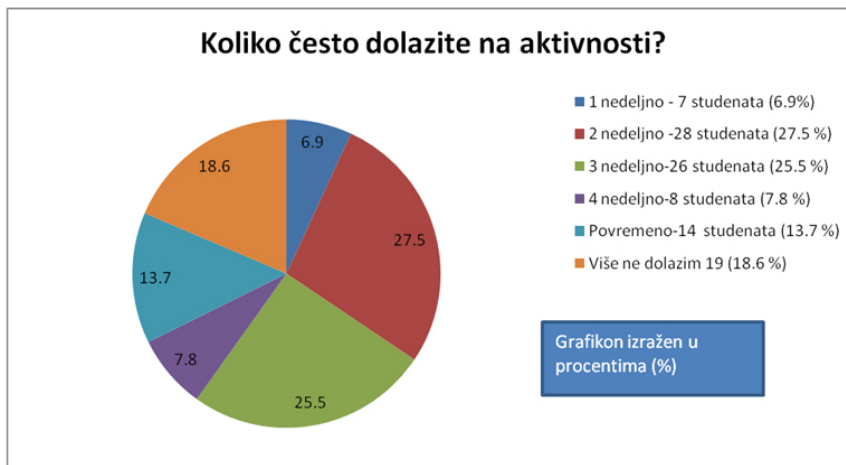
5.

Na pitanje “Na koje aktivnosti dolazite ili ste dolazili?“ studenti su u ponudi imali 13 odgovora. Najviše njih koristi ili je koristilo usluge teretane, 52 studenta, odnosno 51% , nešto manje, ali isti broj ih se opredelio za jogu i

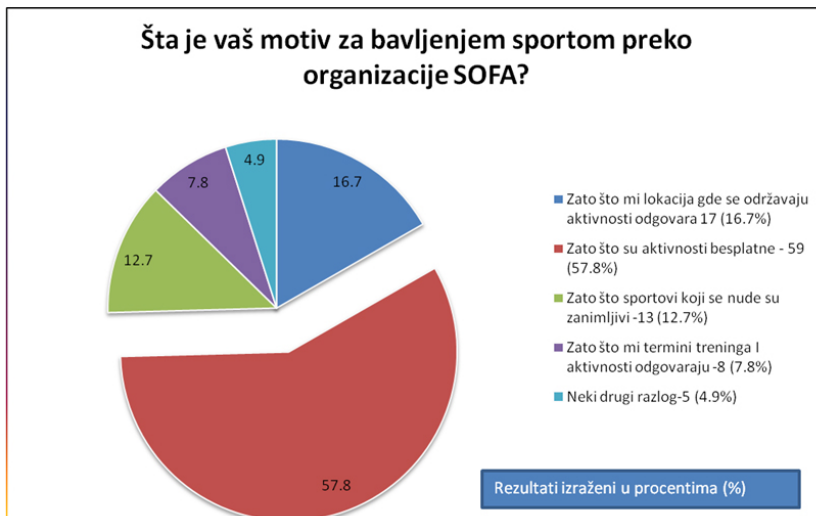
plivanje, po 48 studenta, odnosno po 47,1%. Ples je izabralo 24 studenta, odnosno 23,5% a stoni tenis je odabralo 20 studenata ili 19,8%. Za odbojku se odlučilo 18 studenata, odnosno 17,8%, dok se za basket opredelilo nešto manje, 16 studenata, odnosno 15,8%. Odbojku na pesku je izabralo 15 studenata ili 14,9%, funkcionalni trening 12 studenata ili 11,9%, badminton 8 studenata ili 7,9%, veslanje 7 studenata odnosno 6,9%, dok se najmanji broj opredelilo za fudbalicu, 4 studenta ili 4% i tekvando, 2 studenta, odnosno, 2%.

6.

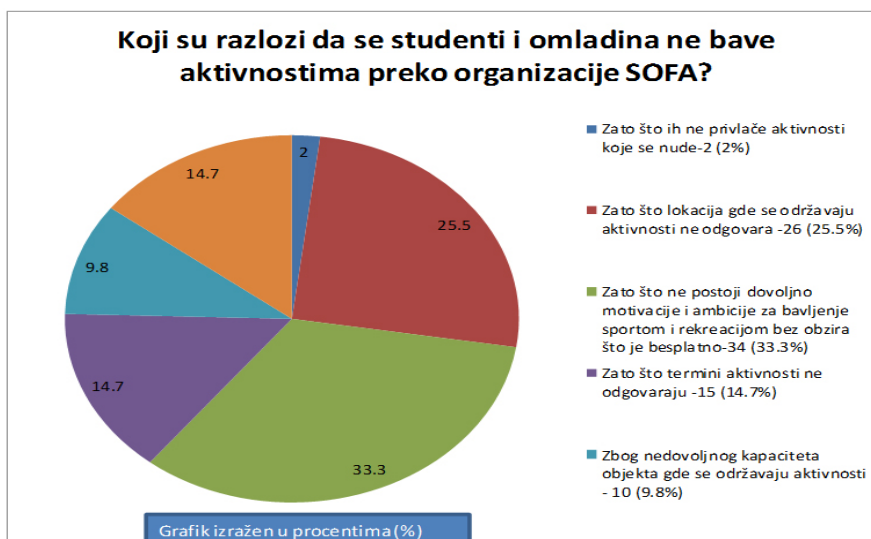
Na pitanje “Koliko često dolazite na aktivnosti?” Najviše odgovora je bilo da dolaze dva puta nedeljno, tačnije 28 studenata, odnosno, 27,5% je dalo ovakav odgovor. Nešto manje, 26 studenata ili 25,5% dolzi tri puta nedeljno, dok 19 studenata, odnosno, 18,6% više ne dolazi na aktivnosti. Povremeno na aktivnosti dolazi 14 studenata, odnosno, 13,7%, dok samo mali broj, njih 8 ili 7,8% dolazi četiri puta nedeljno. jednom nedeljno dolazi 7 studenata ili 6,9%.

7.

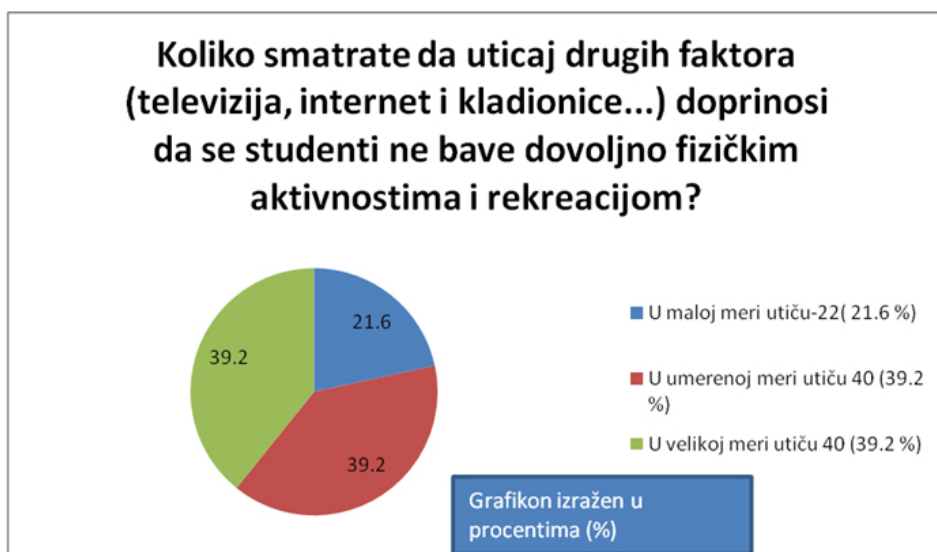
Na pitanje "Šta je vaš motiv za bavljenjem sportom preko organizacije SOFA?" Ubedljivo najviše odgovora je bilo da je razlog taj što su aktivnosti besplatne, 59 studenata, odnosno, 57,8% je ovaj razlog naveo kao glavni motiv za bavljenje sportom. Drugi razlog je taj što im odgovaraju lokacije gde se aktivnosti održavaju, 17 studenata ili 16,7% je naveo ovaj razlog. Njih 13 ili 12,7% je kao motiv naveo to, da su im sportovi koji su u ponudi zanimljivi. Svega 8 studenata ili 7,8% je reklo da je razlog to što im termini treninga i aktivnosti odgovaraju, a najmanji broja studenata, njih 5 odnosno, 4,9% je naveo neki drugi razlog.

8.

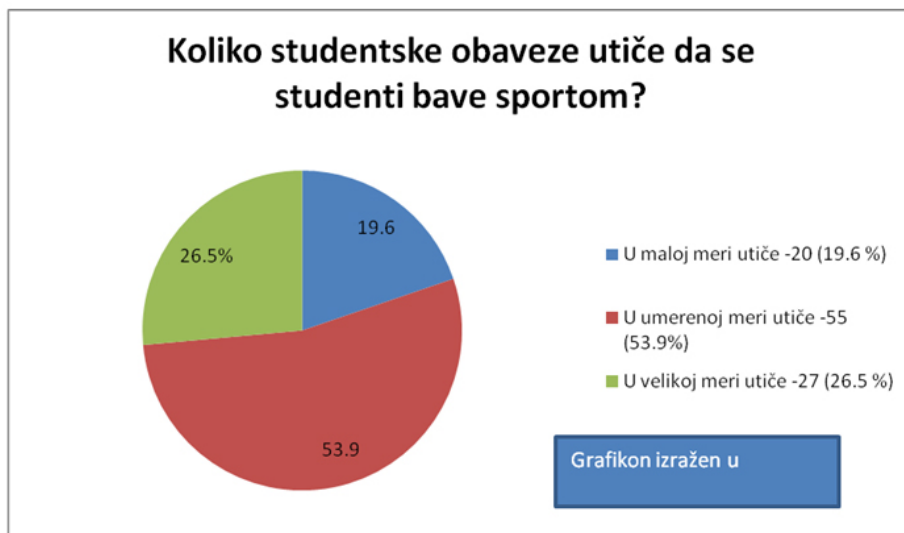
Na pitanje “Koji su razlozi da se studenti i omladina ne bave aktivnostima preko organizacije SOFA?” Najviše je odgovora bilo da je to zbog nedovoljne motivacije i ambicije, bez obzira što je besplatno, tačnije 34 studenta, odnosno 33,3% je dalo takav odgovor. Drugi razlog je da lokacije gde se održavaju aktivnosti ne odgovaraju studentima, njih 26 ili 25,5% je ovog mišljenja. Po 15 studenata, odnosno 14,7% je dalo odgovor da je zbog neinformisanosti i zbog toga što termine aktivnosti ne mogu da uklope sa svojim studentskim obavezama. Svega 10 studenata, odnosno, 9,8% misli da je razlog nedovoljan kapacitet objekata gde se održavaju aktivnosti, a samo 2 studenta, odnosno, 2% kao razlog navodi, da aktivnosti koje su u ponudi nisu dovoljno interesantne.

9.

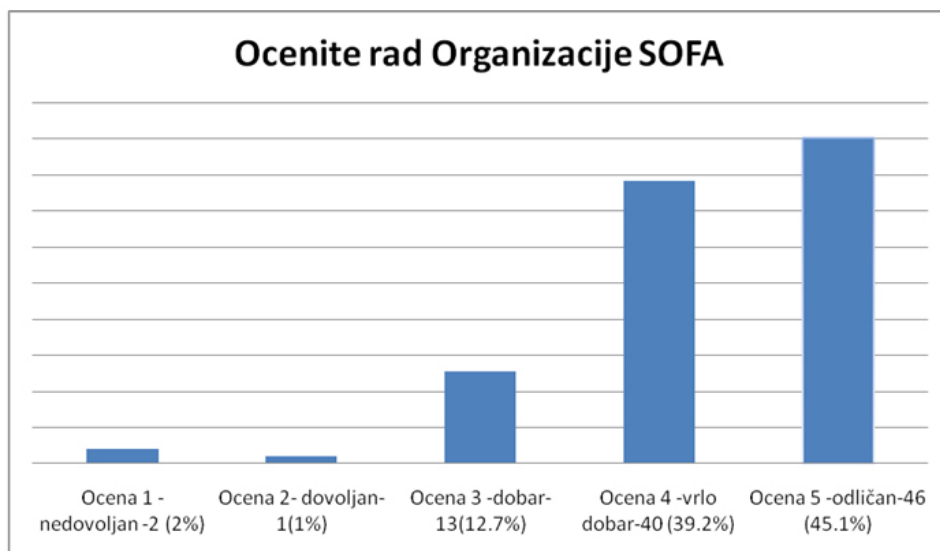
Na pitanje “Koliko smatrate da uticaj drugih faktora (televizija, internet i kladionice...) doprinosi da se studenti ne bave dovoljno fizičkim aktivnostima i rekreacijom?” Od ukupnog broja ispitanika, identičan broj, tačnije po 40 studenata, ili, 39,2% je dalo odgovor da utiče u velikoj meri, odnosno, da utiče u umerenoj meri. Da utiče u maloj meri, odgovor je dalo 22 studenta odnosno 21,6%.

10.

Na pitanje “Koliko studentske obaveze utiču da se studenti bave sportom?” Najviše studenata, tačnije 55, odnosno 53,9% je dalo odgovor da utiče u umerenoj meri, njih 27 ili 26,5% misli da u velikoj meri studentske obaveze utiču na mogućnost bavljenja sportom, dok njih 20 odnosno 19,6% misli da u maloj meri obaveze utiču na bavljenje sportom.

11.

Poslednje pitanje u anketi je bilo da se oceni rad Organizacije SOFA. Najvišu ocenu (peticu), od ukupnog broja ispitanika dalo je 46 studenata, odnosno 45,1%. Nešto manji broj je ocenio rad četvorkom, tačnije, 40 studenata ili 39,2%.

Ocenu tri dalo je 13 studenata odnosno 12,7%, dok je ocenu 1 dalo svega 2 studenta ili 2% i ocenu dva, svega jedan student odnosno 1%.

Zaključak

Rezultati ankete pokazuju da su studenti zainteresovani da se preko Organizacije SOFA bave fizičkim aktivnostima i da je jedan od glavnih razloga taj što su one besplatne. Što nam govori da su finansije glavni razlog pri odlučivanju, da li će se student baviti ili ne sportom. Ipak i pored pogodnosti koje organizacija nudi, na pitanje “Koji su razlozi da se studenti i omladina ne bave aktivnostima preko organizacije SOFA?” 33, 3% procenta ispitanika je dalo odgovor da ne postoji dovoljno motivacije i ambicije za rekreativnim bavljenjem sportom. Naravno kao razlog može biti i nedostatak vremena, kapaciteta sale za sportske aktivnosti, loši termini i lokacije, ali je ipak sve stvar samomotivacije.

Organizacija SOFA treba da se potruži da masovno proširi kapacitete svojih objekata i aktivnosti, što je naravno uslovljeno i budžetom. Iako je zadatak da se mnogo ranije, već od osnovne škole ukaže na značaj rekreativnog sporta, u ovaj projekat bi trebalo da se uključe svi kompetentni stručnjaci iz oblasti psihologije, pedagogije, trenažne tehnologije i univerzitetski profesori koji će podsetiti studente na važnost bavljenja sportom i koliko je on bitan za njihov telesni razvoj. Tako ćemo stvoriti zdravu akademsku zajednicu, a time i zdravo društvo.

Literatura

1. Veselinović.J (2012). *Menadžment sportske organizacije*, Beograd: Sportski savez Srbije
2. Šurbatović. J. (2014). *Menadžment u sportu*, Beograd: JP Zavod za udžbenike
3. Marjanović. R. (2011). *Univerzitetski sport*, Beograd: Alfa Univerzitet

Internet izvori

<http://www.sofa.rs/o-udruzenju/> - preuzeto 24.09.2017.

<http://open.sofa.rs/> - preuzeto 25.09.2017.

<http://www.vss.edu.rs/nastavnici/jsurbatovic/upload/VI%20Menad%C5%BEment%20u%20rekreativnom%20sportu.pdf> – preuzeto 26.09.2017.